

Vážení klienti,
v závěrečných měsících tohoto roku nás čeká několik velmi zásadních novel klíčových daňových a účetních zákonů.

Zákon o DPH dozná několika významných změn např. v oblasti zavedení druhého limitu týkajícího se obratu pro povinnou registraci k DPH, nároku na odpočet daně,

opravy základu daně a daně u nedobytných pohledávek. Ruší se zvláštní postup při zdaňování majetku vytvořeného vlastní činností. Chystaná novela zákona o účetnictví by měla výrazně změnit koncepční rámec tohoto zákona.

Na novelu zákona o účetnictví reaguje také novela zákona o daních z příjmů, která rovněž zavádí několik velmi významných změn např. u daňového odepisování majetku. Změny se týkají i finančního leasingu, nového určení zdaňovacího období pro právnické osoby, oblasti oceňování majetku a dluhů, stanovení základu daně u zahraničních subjektů, možnosti vykazování a placení daně v eurech a ruší se rovněž daňová uznatelnost smluvní pokut a sociálního a zdravotního pojištění hrazeného za zaměstnance až po zaplacení. Chystá se i novela daňového řádu a celních předpisů.

Rádi Vám pomůžeme prověřit, zda a v jakém rozsahu se Vás níže uvedené změny týkají a jak na ně co nejlépe a včas reagovat. Další osudy novel budeme sledovat a budeme Vás informovat o dalším vývoji. Přejeme Vám příjemný začátek podzimu a v případě jakýchkoliv dotazů jsme Vám rádi k dispozici, těšíme se na další spolupráci.

Bohdana Pražská za tým KempHoogstad

Obsah

[Novinky v oblasti DPH](#)

[Novinky v oblasti účetnictví](#)

[Novela zákona o daních z příjmů reagující na novelu zákona o účetnictví](#)

[Návrh novely daňového řádu](#)

Novinky v oblasti DPH

Ve schvalovacím procesu v Poslanecké sněmovně se nachází rozsáhlá novela zákona o DPH, jejíž účinnost je stanovena na 1. ledna 2025. Novela však obsahuje mnoho dalších změn, které budou postupně účinné až do roku 2028. Mezi hlavní změny s poměrně blízkou účinností patří například oblast zdanění převodů nemovitostí. K 1. červenci 2025 by se mimo jiné měla také zásadně novelizovat pravidla pro určení lhůty pro osvobozené převody nemovitých věcí a změnit by se měla i definice stavebního pozemku pro účely DPH. Další změny uvádíme níže.

Obrat a registrace k DPH

Zásadní změnou bude zcela nový přístup k určení obratu pro povinnou registraci jako plátce DPH. Kromě stávajícího jediného limitu ve výši 2 milionů Kč za posledních 12 měsíců po sobě jdoucích, se daňové subjekty budou setkávat i s druhým limitem ve výši 2 536 500 Kč. Případnou povinnost registrovat se jako plátce DPH bude nutno řešit monitorováním obou těchto prahových hodnot. Navíc bude zcela nově přístupováno i k určení období pro sledování limitů a budou nastavena rozdílná data, kdy se po překročení jednoho z nich stane příslušná osoba plátcem DPH. Změny se dotknou i osob, které poskytují pouze osvobozená plnění.

V současnosti se obrat počítá za období 12 po sobě jdoucích kalendářních měsíců. Nově se bude počítat také za kalendářní rok. Při překročení obratu 2 milionů Kč vznikne plátcovství DPH až od 1. ledna následujícího kalendářního roku, ale pokud obrat překročí částku 2 536 500 Kč (společná unijní částka 100 tisíc eur), stane se subjekt plátcem DPH okamžitě následující den.

Nárok na odpočet daně

Dojde ke zkrácení lhůty pro uplatnění nároku na odpočet daně z dnešních tří let od data uskutečnění přijatého zdanitelného plnění. Netýká se všech odpočtů daně na vstupu - novela přistupuje rozdílně k odpočtům daně podle toho, v jakém období vznikl nárok na jejich uplatnění.

Klíčovou změnou je povinnost již jednou řádně uplatněný odpočet DPH vrátit, pokud odběratel do určité doby svůj závazek z titulu koupě zboží či přijetí služby neuhradí. Novela stanovuje základní období šesti měsíců prodlení, nicméně může dojít i k jeho částečnému prodloužení.

Opravy základu daně

Prodloužení lhůty pro opravu základu daně na sedm let je lehce přehlédnutelnou změnou, která však má výrazné praktické dopady. Těžko již bude možné obchodní případy staré více než tři roky řešit mimo systém DPH, pokud dojde k určité úpravě ceny. Novela přitom dokonce určuje, že povinnost opravy základu daně má každý poskytovatel plnění i poté, co dojde ke zrušení jeho registrace jako plátce. Hypoteticky tak až sedm let po deregistraci bude stále potřeba vystavovat opravné daňové doklady dle zákona o DPH a podávat přiznání k DPH. Novela však přináší výjimky a budou tak existovat i případy, kdy dnešní tříletá lhůta bude zachována.

Oprava daně u nedobytných pohledávek

Zákon o DPH bude po novelizaci obsahovat další možnosti pro získání DPH od finančního úřadu v případě, že pohledávka se stane nedobytnou. Zajímavou variantou bude institut opravy tzv. drobných pohledávek až do výše 20 000 Kč, samozřejmě za dodržení určitých podmínek. Bohužel současné znění návrhu novely rozšiřuje možnost opravy DPH jen u pohledávek vzniklých nejdříve v roce 2025.

Zrušení zvláštního postupu při zdaňování tzv. majetku vytvořeného vlastní činností

V současné době uplatňovaný specifický přístup k majetku, který plátce buduje vlastní činností se novelou ruší a je nahrazen jen částečně, a to novými postupy pro rekalkulaci odpočtů daně na vstupu. Tato problematika by mohla mít zásadní vliv na společnosti, které budují majetek s předpokladem používat jej pro účely zakládající pouze redukovaný nárok na odpočet daně.

Novinky v oblasti účetnictví

Od ledna příštího roku se chystá zásadní novela zákona o účetnictví, která by měla výrazně změnit koncepční rámec tohoto zákona, proto se někdy hovoří o tom, že se nejedná o novelu, ale o zcela nový zákon. Novelu zákona schválila vláda a nová úprava by měla zákon výrazně přiblížit mezinárodním účetním standardům IFRS zejména v oblasti přesné definice aktiv, pasiv, dluhů (které nahradí současné závazky a budou nově zahrnovat i rezervy a účty časového rozlišení), vlastního kapitálu, podmíněných aktiv a dluhů, nákladů a výnosů.

Novela by měla snížit administrativní zátěž pro účetní jednotky a zlepšit využitelnost účetních výkazů. Navrhovaná účinnost je od 1. ledna 2026, avšak vzhledem k přechodným ustanovením se některá nová pravidla použijí i na předcházející účetní období. Níže přinášíme přehled nejvýznamnějších navrhovaných změn.

Účetní výkaznictví

Nově by se účetnictví mělo více soustředit na to, jaké informace poskytuje uživatelům. Prvotním zájmem tedy bude zpracování účetní závěrky tak, aby podávala věrný a poctivý obraz, zatímco samotné vedení účetnictví bude až na druhém místě.

Věrného a poctivého obrazu má být dosaženo mimo jiné díky kvalitě účetních informací. Novela se tedy zaměřuje na jejich kvalitu tak, aby účetní informace byly relevantní, hodnověrné, včasné, srozumitelné, spolehlivé a srovnatelné. Mělo by se tedy jednat o formu moderního finančního účetnictví, která bude mít za úkol věrně zobrazit situaci účetní jednotky, zároveň ale i ukazovat a předvídat vývoj účetní jednotky do budoucna nejen pro interní použití managementu, ale i pro externí uživatele jako jsou věřitelé, banky nebo investoři.

Méně účetních jednotek

S novými pravidly se mění kategorizace účetních jednotek a zredukuje se počet subjektů, které povinně vedou účetnictví. Tato povinnost by nově neměla platit pro organizační složky zahraničních entit, fyzické osoby nebo malé neziskové organizace, které nejsou plátcí DPH a mají roční příjmy i úhrn aktiv nižší než tři miliony korun. Tyto subjekty

však stále budou muset vést evidenci pro účely výpočtu daňových povinností, popř. se mohou rozhodnout vést účetnictví dobrovolně.

Povinný audit pro méně firem

Podle novely dojde oproti stávajícím podmínkám k výraznému navýšení limitů pro povinný audit téměř ve všech bodech kromě počtu zaměstnanců. Nově bude audit povinný pro subjekty, které splní alespoň dvě ze tří kritérií, konkrétně obrat nad 240 milionů Kč, hodnotu aktiv větší než 120 milionů Kč, popř. počet zaměstnanců vyšší než 50.

Účtování ve funkční měně

Nedávná novinka týkající se funkční měny bude zahrnuta i v plánované novele a přináší možnost účtovat v tzv. funkční měně (americký dolar, euro nebo britská libra) a to v případě, že se jedná o měnu hlavního ekonomického prostředí daného subjektu. Česká koruna se pak pro takovou jednotku stane cizí měnou. S novelou zákona se má počet povolených měn rozšířit. Pro účetní jednotky tato úprava bude znamenat snazší finanční reportování a rozpočtování, nižší měnová rizika i jednodušší přípravu finančních výkazů.

Leasing

Nově budou dlouhodobé leasingy a nájmy (delší než 1 rok) vykazovány jako způsob pořízení majetku neboli „práva k užívání“. Konkrétní způsob vykazování a účtování by měl poté vycházet z pojetí leasingu dle mezinárodních účetních standardů.

Goodwill

Dle současné právní úpravy je obdoba goodwillu vykazovaná jako oceňovací rozdíl k nabytému majetku nebo jako konsolidační rozdíl. Návrh novely počítá se sjednocením postupů, kdy tento rozdíl bude vykazován v nehmotných aktivech jako goodwill a bude odepisován po dobu stanovenou vyhláškou.

Současná nebo reálná hodnota

Dle návrhu novely budou veškerá aktiva a dluhy vykazovány buď v současné nebo tzv. reálné hodnotě. U současné hodnoty se jedná o ocenění v diskontované hodnotě budoucích čistých peněžních toků. Reálná hodnota bude blíže specifikována dle IFRS 13. Jinými slovy, v účetnictví tak nebude možné oceňovat aktiva a dluhy v prvotním ocenění. Metody ocenění aktiv a dluhů by měla ještě blíže specifikovat samostatná vyhláška.

Rezerva na likvidaci

V případě, že bude mít účetní jednotka informaci týkající se likvidace daného aktiva po jeho době ukončení činnosti nebo životnosti, bude možnost náklady na tuto likvidaci zahrnout do pořizovací ceny prostřednictvím tzv. rezervy na likvidaci.

Zpráva o udržitelnosti

Další významnou změnou je postupné rozšiřování povinnosti připravovat tzv. zprávu o udržitelnosti. Vedle společností, které již tuto povinnost mají, jedná se o kótované společnosti a velké firmy nad 500 zaměstnanců, které budou informace vykazovat už ve své výroční zprávě za rok 2024 (zveřejněné v roce 2025), se v následujícím roce 2026, kdy se bude vykazovat rok 2025, povinnost rozšíří na všechny velké společnosti, které splní alespoň dvě z následujících kritérií: (i) mají více než 250 zaměstnanců, (ii) mají obrat minimálně 50 milionů euro nebo (iii) jejich celková aktiva činí alespoň 25 milionů euro.

V dalších fázích budou mít povinnost reportovat i malé a střední podniky kótované na burze i firmy mimo EU. Část českých společností bude mít tuto povinnost nepřímo jako součást firemního řetězce, který tuto povinnost mít bude. Krom toho se rozšíří i rozsah informací, které budou firmy o sobě, případně o svém firemním řetězci, zveřejňovat, a tyto informace budou povinnou součástí výroční zprávy.

Novela zákona o daních z příjmů reagující na novelu zákona o účetnictví

Připravuje se návrh novely zákona o daních z příjmů, která reaguje na návrh novely zákona o účetnictví. Navrhovaná účinnost je zatím stanovena na 1. ledna 2025, níže uvádíme hlavní navrhované změny.

Zjednodušení daňového odpisování

Návrh obsahuje výrazné zjednodušení způsobu daňového odpisování. Mělo by dojít ke zrušení odpisových skupin a výše daňové hodnoty by měla být rozhodující pro určení odpisovaného aktiva a rovněž doby odpisování. Limit pro odepisování má být zvýšen na 100 000 Kč a zavést by se měly tři hlavní doby daňového odpisování s minimální délkou, za kterou je dovoleno aktivum odepsat: (i) 60 měsíců pro movitá a nemovitá aktiva v hodnotě do 2 000 000 Kč, (ii) 360 měsíců pro ostatní nemovitá aktiva a (iii) 180 měsíců pro goodwill.

Daňový odpis se bude uplatňovat na měsíční bázi. Metody rovnoměrného a zrychleného odpisování by měly být zrušeny, stejně tak jako možnost přerušování daňových odpisů. Pokud dojde ke zhodnocení majetku, bude doba odepisování prodloužena.

Nové určení zdaňovacího období pro právnické osoby

Zdaňovací období pro daň z příjmů právnických osob bude podle nové úpravy navázáno na účetní období a může být tedy v některých případech stanoveno podle kalendářních týdnů. Pokud poplatník nebude účetní jednotkou v souladu se zákonem o účetnictví, bude jeho zdaňovacím obdobím vždy kalendářní rok. Možnost volby budou mít zahraniční poplatníci s omezenými příjmy ze zdrojů na území České republiky, pokud vedou účetnictví v zahraničí a jejich účetním obdobím není kalendářní rok.

Změny v oceňování majetku a dluhů

Zavádí se nový pojem „daňová hodnota aktiva“, která představuje maximální částku, kterou lze uplatnit ve výdajích pro účely zákona o daních z příjmů. Výraz „technické zhodnocení“ se nahrazuje pojmem „dodatečné zhodnocení“, o které se bude jednat, pokud vyšší z částek překročí 100 000 Kč nebo 10 % z hodnoty aktiva. U hodnoty nad 10 milionů Kč by se vždy mělo jednat o dodatečné zhodnocení aktiva. Nově se definuje také daňová hodnota dluhu a daňová hodnota pohledávky.

Nová pravidla pro finanční leasing

Nová účetní pravidla budou finanční leasing nahlížet podobně jako mezinárodní účetní standardy, tj. u uživatele vznikne aktivum ve formě práva užívání s následnou koupí. Toto aktivum se pak při splnění zákonných podmínek bude daňově odpisovat. Novela obsahuje zvláštní přechodná ustanovení, podle kterých se nová pravidla pro stanovení doby daňového odpisování a pro finanční leasing použijí i pro aktiva nabytá před účinností této novely.

Použití mezinárodních účetních standardů

Pro stanovení daňového základu bude nově možné použít i výsledek hospodaření stanovený podle mezinárodních účetních standardů. Hospodářský výsledek podle IFRS však bude třeba upravit o trvalé rozdíly ve vztahu k českému účetnictví a zohlednit v základu daně operace, které byly v IFRS účtovány rozvahově a v českém účetnictví výsledkově. Při přechodu z jednoho systému na druhý bude třeba určit rozdíly v daňové hodnotě aktiv a dluhů podle jednotlivých účetních systémů a zohlednit je v základu daně po dobu 10 let.

Stanovení základu daně zahraničních poplatníků

Zahraniční poplatníci daně z příjmů právnických osob, tedy i ty, kteří mají v České republice zřízenou stálou provozovnu, nebudou nově považováni za účetní jednotku a nebudou mít ani povinnost vést účetnictví podle zákona o účetnictví.

Společnosti, které mají v České republice stálou provozovnu s výjimkou stálé provozovny vzniklé na základě trvání nebo uzavírání smluv, budou vést účetnictví pouze v rozsahu potřebném pro stanovení základu daně na základě českého účetnictví nebo mezinárodních účetních předpisů, případně na základě účetnictví zahraničního poplatníka.

Společnosti, kterým vznikne stálá provozovna na základě poskytování služeb, trvání stavebně-montážního projektu nebo na základě uzavření smluv, včetně těch, kteří mají ještě příjmy z jiných zdrojů jako je prodej cenných papírů nebo nemovitostí, mohou použít tento postup volitelně.

Možnost vykazování a placení daně v eurech

Poplatníci vedoucí své účetnictví v eurech, budou moci základ daně i daň ve svém daňovém přiznání vykazovat přímo v eurech bez povinnosti ji přepočítávat na české koruny. To samé platí i v případě ostatních cizích měn, pokud budou funkční měnou společnosti. V této jiné měně budou také moci daň i zaplatit.

Ruší se daňová uznatelnost až po zaplacení

V případě pojistného na sociální zabezpečení a smluvních pokut a sankcí se ruší jejich daňová uznatelnost navázaná až na jejich zaplacení a bude nově rozhodující, kdy byl případ zaúčtován.

Návrh novely daňového řádu

Vláda schválila rozsáhlou novelu v oblasti správy daní a celní správy, která mění i související ustanovení v daňovém řádu. Novela by měla být účinná od 1. července 2025, některá ustanovení až od 1. ledna 2026.

Zahrnuje změny v oblasti úroků a penále, možnost podat odvolání proti rozhodnutí správce daně o námitce daňového subjektu, upravuje se procesní postup pro případ, že Nejvyšší správní soud zruší rozhodnutí krajského soudu, konkretizuje se ustanovení týkající se zrušení daňové registrace, zavádí se pravidla pro správu daňové povinnosti a přechod daňové povinnosti při zániku svěřenského fondu, nově se upravuje otázka doručování do ciziny, vyjasňuje se strukturu formulářového podání a upravuje se také oblast daňové exekuce.

Bohdana Pražská
Filip Dostál

bohdana.prazska@kemphoogstad.cz
filip.dostal@kemphoogstad.cz

Upozornění: Informace obsažené v tomto článku mají obecný charakter a neposkytují detailní analýzu uvedených informací. Uživatelé by před konáním nebo zdržením se konání na základě informací obsažených v tomto článku měli zvážit využití příslušných profesionálních služeb. Nebudou akceptovány jakékoli nároky na odškodnění za kroky podniknuté ve vztahu k tomuto článku.

Pokud si již nepřejete dostávat KempHoogstad daňové novinky, mrzí nás to, ale respektujeme vaše rozhodnutí. Odhlášení provedete e-mailem: prague@kemphoogstad.cz nebo telefonicky: +420 221 719 000.

Veškeré údaje o odběratelích daňových novinek podléhají platnému nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR).